

מרכז המידע למודיעין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

זרקור לאיראן

ספטמבר 2010 – שהריור 1389
לשבוע שבין 2/9/10 – 9/9/10
עורך: רז צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ ביקורת איראנית חריפה כנגד חידוש המשא ומתן הישראלי-פלסטיני.
- ✓ ערב "יום ירושלים": מתקפה חסרת תקדים על ביתו של מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מהדי כרובי.
- ✓ האם הנשיא יפעל בניגוד להמלצת המנהיג העליון? מחריפה הביקורת על כוונת אחמדינז'אד למנות שליחים מיוחדים לענייני חוץ.
- ✓ השתלטות צה"ל על ה"מרמרה" מעכשיו גם במשחק מחשב איראני.
- ✓ תמונות השבוע: בכירים איראנים באירועי "יום ירושלים" בטהראן.

ביקורת איראנית חריפה על חידוש המשא ומתן הישראלי-פלסטיני

באיראן נמתחה בשבוע האחרון ביקורת חריפה על חידוש המשא ומתן בין הרשות הפלסטינית לישראל. הנשיא אחמדינז'אד אף תקף באופן אישי את יו"ר הרשות, מחמוד עבאס (אבו-מאזן), וטען, כי אין לו כל סמכות לנהל את המשא ומתן בשם העם הפלסטיני. בנאום לרגל "יום ירושלים", שצוין באיראן ביום שישי שעבר, אמר הנשיא, כי אבו-מאזן אינו מוסמך לייצג את העם הפלסטיני או למכור חלקים מאדמת פלסטין ל"אויב הציוני". לדברי הנשיא, אין לפלסטינים על מה לדבר עם ישראל בשעה שזו ממשיכה לכבוש את אדמתם, רוצחת בהם והורסת את בתיהם. הוא הוסיף, כי לא ניתן לסמוך על ארה"ב, שתשמש כמתווך הגון במשא ומתן, כיוון שהיא "שותפו של הגנב" וכל כוונתה היא לשרת את האינטרסים של הציונים, לחזקם ולספק בידיהם

תירוץ להמשך דיכוי העם הפלסטיני (סוכנויות ידיעות, 3 ספטמבר). גם יו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, התבטא השבוע נגד חידוש המשא ומתן הישראלי-פלסטיני. במסגרת אירועי "יום ירושלים" בעיר קום אמר לאריג'אני, כי כל מטרתו של המשא ומתן היא לאפשר למערב להגביר את הלחץ על הפלסטינים (איסנ"א, 4 ספטמבר).

התקשורת האיראנית הקדישה בימים האחרונים מקום נרחב לעיסוק בחידוש המשא ומתן ולביקורת נגדו. היומון השמרני כיהאן טען, כי המשא ומתן נועד למעשה לאפשר לישראל ולארה"ב למצוא דרך חדשה להתמודד עם איראן. חידוש המשא ומתן משקף החלטה ישראלית-אמריקאית להתקדם בטיפול בסוגיה הפלסטינית ובסוגיה האיראנית במקביל על רקע מחלוקת בין הישראלים לאמריקאים סביב השאלה איזו מבין שתי הסוגיות ראויה לעדיפות גבוהה יותר.

הישראלים נאלצו להסכים לחידוש המשא ומתן, לאחר שהבינו שהם אינם מסוגלים לטפל בתוכנית הגרעין האיראנית באמצעים צבאיים. נתניהו חשש להיות מואשם על-ידי הנשיא אובמה בטרפוד התהליך המדיני פן תפסיק ארה"ב את פעולתה נגד איראן. גם לאבו-מאזן אין כל אופציה אחרת למעט ניהול משא ומתן עם ישראל ואילו הנשיא אובמה מבקש להוכיח את יכולתו כנשיא לקראת הבחירות בארה"ב בנובמבר הקרוב לנוכח כישלון מדיניות החוץ שלו בשנתיים האחרונות. לאחר שארה"ב כשלה במאמציה להוציא את סוריה מ"ציר ההתנגדות", היא מבקשת כעת לפעול מול הפלסטינים בניסיון נוסף להחליש ציר זה. ארה"ב אינה מבינה, כי ההתנגדות לא תיפסק, כיוון שהפתרון האפשרי היחיד לסכסוך הוא באמצעות הנוסחה לפיה הציונים ישובו לארצות מוצאם. בעיית פלסטין תיפתר רק ביום בו לא יישאר זכר לדבר המכונה "ישראל" ולפיכך למשא ומתן עימה אין כל משמעות (כיהאן, 5 ספטמבר).

היומון ג'מהורי-אסלאמי טען אף הוא, כי ההתנגדות היא הדרך היחידה להתמודדות עם ישראל. 40 שנה של משא ומתן עימה לא הובילו לאף תוצאה חיובית עבור העם הפלסטיני ורק הגבירו את הדיכוי מצד הציונים. הסיבה היחידה לכך, שישראל לא הצליחה להשיג את יעדיה על אף שיתוף הפעולה לו זכתה מצד ראשי מנהיגי ערב ה"ריאקציונרים", היא התמיכה העממית בפלסטינים בקרב המוסלמים ברחבי העולם. המשא ומתן הוא מזימה, שנועדה לאפשר למשטר הציוני להתחזק ולממש את יעדיו. חידושו מהווה מאמץ חדש בניסיון להתמודד עם השפעותיה החשובות של ההשתתפות ההמונית באירועי "יום ירושלים" בעולם המוסלמי והוא מבטא את הפחד מצד הציונים ותומכיהם מפני תמיכת העמים המוסלמים בפלסטינים. העם הפלסטיני כבר גינה זה מכבר את השיחות וההשתתפות העממית הנרחבת באירועי "יום ירושלים" ברחבי העולם המוסלמי היא עדות חיה לעמדה השוללת את המשא ומתן (ג'מהורי-אסלאמי, 4 ספטמבר).

היומון הממשלתי איראן טען, כי ישראל אינה רואה במשא ומתן דרך לפיתרון הסכסוך אלא אמצעי לספק מענה לבעיית "השרידות הביטחונית" בפניה היא ניצבת. הנשיא אובמה אילץ את נתניהו לשבת לשולחן המשא ומתן באמצעות הבטחה, שארה"ב לא תתנגד למדיניות ישראל בשטחים, ובעיקר בירושלים. מחאות "יום ירושלים" מוכיחות לדברי היומון, כי הפתרון לבעיה

הפלסטינית אינו אפשרי דרך וושינגטון, לונדון, פריס, קהיר או רבת-עמון, כי אם באמצעות הנחישות האסלאמית בלבד (איראן, 4 ספטמבר).

למתקפה נגד חידוש המשא ומתן הצטרף גם ביטאון משמרות המהפכה, צבחי-צאדק (Sobh-e Sadeq), שהאשים את מנהיגי הרשות הפלסטינית ומדינות ערב המתונות, כי הם תומכים בפשרה עם "המשטר הציוני" על מנת להגן על האינטרסים הפרטיים וה"משפחתיים" שלהם. כל אדם הגיוני ושומר חירות וצדק מבין, שזכותם של הפלסטינים להיאבק בכובשים על מנת לשחרר את אדמתם, נכתב במאמר פרשנות, שפרסם השבועון. חלק מהתומכים ב"חזית הפשרה" טוענים, שבאמצעות משא ומתן עם ישראל ניתן לממש את זכויות העם הפלסטיני בצורה טובה יותר. אך האמת היא שמאז ראשית התהליך המדיני בשנות השבעים ועד היום לא הושגה בדרך המשא ומתן אף אחת מזכויות הפלסטינים, פשעי הציונים רק התגברו ונמשכו בניית ההתנחלויות בשטחים הכבושים וסיפוח ירושלים.

ברור, איפוא, כי אין תקווה בהמשך המשא ומתן והסיבה האמיתית לתמיכתם של חלק מהגורמים במדינות ערב וברשות הפלסטינית בתהליך המדיני נעוצה ברצונם להבטיח את האינטרסים שלהם תוך פשרה עם ישראל ובגידה באסלאם ובעם הפלסטיני. כך, למשל, תומך נשיא מצרים, חסני מבראכי, בפשרה עם ישראל על מנת להבטיח את תמיכת המערב בהמשך דיכוי האופוזיציה הפנימית למשטרו ולשמר בכך את שלטונו שלו ואת שלטון בנו גמאל לאחר מותו. השיחות בושינגטון, סיכום השבועון, רק נועדו לספק הזדמנות לציונים להשלים את כיבוש פלסטין ולגרש את הפלסטינים מארצם. סמיכות המשא ומתן הישראלי-פלסטיני ל"יום ירושלים" מדגישה את הצורך בהמשך ההתנגדות לציונות העולמית, שתוביל בסופו של דבר לשחרור מסגד אלאקצא כהקדמה לתפילה אותה יישא "האמאם הנעלם" בירושלים (צבחי-צאדק, 6 ספטמבר).

ערב יום ירושלים: מתקפה חסרת תקדים על ביתו של מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מהדי כרובי

קרוב למאה מתפרעים תומכי הממשלה תקפו בליל שישי שעבר את ביתו של מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מהדי כרובי (Mehdi Karoubi) בצפון טהראן. האתר סהאם ניו, המזוהה עם כרובי, דיווח, כי המתפרעים השליכו אבנים ובקבוקי תבערה לעבר הבית, ניפצו את החלונות ואת תאורת הרחוב בכניסה לבניין, התזו צבע על הבניין והסירו את מצלמות האבטחה, שהיו

מותקנות בכניסה. המתפרעים, שקראו קריאות תמיכה במנהיג העליון, גם ניסו לפרוץ אל הבית ומאבטחיו של כרובי נאלצו לירות באוויר. על-פי דיווח האתר נפצעו במהלך ההתפרעות ארבעה בני-אדם, בהם גם ראש משמר האבטחה של כרובי, שהוכה על-ידי המתפרעים ופונה במצב קשה לבית החולים (סהאם ניוז, 2 ספטמבר).

תומכיו של כרובי טענו, כי המתקפה נועדה למנוע ממנו להשתתף בתהלוכות "יום ירושלים", על מנת שאלה לא ינוצלו על-ידי תומכיו לקיום הפגנות נגד המשטר. עוד טענו תומכי כרובי, כי כוחות בסיג', שהקיפו את ביתו של כרובי בימים האחרונים, עודדו את המתפרעים. ביום שישי דיווחו אתרי האופוזיציה הרפורמיסטית, כי מאות אנשי בסיג' ומשמרות המהפכה כיתרו את ביתו של כרובי על מנת למנוע ממנו לצאת מהבית ולהשתתף בתהלוכות. גם קווי הטלפון בביתו נותקו (ג'רס, 3 ספטמבר).

ביתו של כרובי לאחר מתקפת המתפרעים (www.sahamnews.org, 2 ספטמבר)

בהודעה, שפרסם כרובי בעקבות המתקפה על ביתו, קרא מנהיג האופוזיציה לתומכיו שלא להגיע אל ביתו על מנת שלא לסכן את חייהם. בראיון לתחנת הטלוויזיה רסא, המזוהה עם האופוזיציה הרפורמיסטית, אמר כרובי, כי הוא אינו חושש מהמתקפה, שנועדה לדבריו למנוע ממנו להשמיע את עמדותיו בנוגע לסוגיות הקשורות למצב המדינה, וכי ימשיך להיאבק למען זכויות האזרחים. הוא ציין, כי הממשלה, שאינה מסוגלת לפתור את בעיותיה המדיניות, הכלכליות והתרבותיות של המדינה, מעוניינת ביצירת משבר, כיוון שחייה תלויים בכך. הוא גם טען, כי גורמים במשמרות המהפכה מקדמים בברכה את הסנקציות נגד איראן, כיוון שהם יכולים לנצלן על מנת לגזול את כספי הציבור (ג'רס, 2 ספטמבר).

גם מנהיג האופוזיציה, מיר-חסיין מוסוי (Mir-Hossein Mousavi), פרסם הודעה מיוחדת בעקבות המתקפה על ביתו של כרובי. בהודעה נאמר, כי המתקפה – בדומה לזו שבוצעה נגד בתיהם של בכירי אנשי הדת הרפורמיסטיים לפני מספר חודשים – מהווה עדות לפחד של ראשי המשטר מפני התנועה העממית. מוסוי ציין, כי המתקפה מוכיחה, שכיבוש ירושלים והעוינות לישראל משמשים רק כתירוץ עבור ראשי המשטר וכי האויבים האמיתיים מבחינתם הם כרובי ויתר שוחרי החירות. הצעדים בהם נוקט המשטר, כתב מוסוי בהודעתו, לא יצליחו לחסום את הדרך למימוש רצונו של העם בחירות ואף יקצרו אותה (ג'רס, 2 ספטמבר).

בעקבות המתקפה ניהלו מוסוי ואשתו, זהרה רהנורד (Zahra Rahnavard), שיחת טלפון עם כרובי על מנת להביע את הזדהותם עימו. כרובי הודה למוסוי ואמר, כי הדבר החשוב ביותר כעת הוא להגן על העם ועל זכויותיו (סהאם ניוז, 3 ספטמבר). בראשית השבוע גם ביקרו מוסוי ואשתו בביתו של כרובי.

יצוין, כי בשבוע שעבר כתבה אשתו של כרובי, פאטמה (Fateme), מכתב למנהיג העליון, איתאללה עלי ח'אמנהאי, בו מחתה בפניו על ההתנכלויות הנמשכות כנגד בעלה מצד מתפרעים, אנשי בסיג' ומשמרות המהפכה, שהתקהלו במשך מספר ימים סמוך לביתם. לדבריה, התנכלויות אלה מתבצעות בשם התמיכה במנהיג ותחת עינם הפקוחה של כוחות ביטחון הפנים, שאינם עושים דבר על מנת למנוע אותן. משמרות המהפכה הכחישו השבוע כל קשר למתקפה נגד כרובי. בגילוי דעת מיוחד, שפרסמו משמרות המהפכה במחוז טהראן, נכתב, כי למתפרעים אין כל קשר למשמרות המהפכה או לכוחות הבסיג' וכי המתקפה ראויה לגינוי (אילנ"א, 5 ספטמבר).

מאז הבחירות לנשיאות איראן ביוני 2009 הותקף כרובי במספר הזדמנויות על-ידי מתפרעים תומכי הממשלה.

האם הנשיא יפעל בניגוד להמלצת המנהיג העליון? מחריפה הביקורת על כוונת אחמדינז'אד למנות שליחים מיוחדים לענייני חוץ

כוונת הנשיא אחמדינז'אד למנות כמה ממקורביו כשליחיו המיוחדים לענייני חוץ המשיכה לעורר השבוע ביקורת חריפה במערכת הפוליטית ובאמצעי התקשורת. לאחרונה הודיע הנשיא על כוונתו למנות את ראש-לשכתו, אספנדיאר רחים משאא'י (Esfandiar Rahim Masha'i), את חמיד-רזא בקאא'י (Hamid Reza Baqa'i), את מחמד-מהדי אח'ונדזאדה (Mohammad Mehdi Akhundzadeh) ואת אבו-אלפזל ט'הרה-ונד (Abolfazl Zohrevand) כשליחיו המיוחדים לענייני המזרח התיכון, אסיה, הים הכספי ואפגניסטן בהתאמה.

במאמר פרשנות, שפרסם בשבוע שעבר האתר "דיפלומטיה איראנית", הובאו כמה הסברים אפשריים להחלטת הנשיא למנות שליחים מיוחדים: חילוקי דעות בינו לבין שר החוץ, מנוש'הר מתכי (Manuchehr Mottaki) המקורב ליו"ר המג'לס, עלי לאריג'אני, שנחשב לאחד מיריביו הפוליטיים של הנשיא; כוונת הנשיא להרחיק את ראש-לשכתו השנוי במחלוקת, רחים משאא'י, מעיסוק בענייני פנים באמצעות מינויו כשליח לענייני המזרח התיכון; ושאירתו למנות את אנשי אמונו כשליחים לשם קידום יוזמות שונות במדיניות החוץ על רקע החשיבות הרבה שהוא מייחס לתחום זה (דיפלומאסי-י איראני, 25 אוגוסט).

מבקרי החלטת הנשיא טוענים, כי מינוי השליחים המיוחדים ייצור כפילות מיותרת במדיניות החוץ ויפגע בסמכויות משרד החוץ וכי המועמדים לתפקידי שליחי הנשיא אינם בעלי כישורים ראויים למלא את תפקידם.

הביקורת על החלטת הנשיא גברה בימים האחרונים בעקבות ביקורת מרומזת, שהשמיע המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, כנגד החלטת הנשיא. בפגישה עם אחמדינז'אד ועם חברי ממשלתו, שהתקיימה בשבוע שעבר, אמר ח'אמנהאי, כי על הממשלה למנוע כפילויות בתחומים שונים, ובהם גם בתחום מדיניות החוץ. לדבריו, יש לאפשר לשרים לפעול במסגרת תחומי אחריותם ובהתאם לסמכויותיהם (סוכנויות הידיעות, 30 אוגוסט).

בעקבות דברי המנהיג קראו השבוע שלושה חברי מג'לס לנשיא לבטל את החלטתו. בישיבת המג'לס השבועית, שהתקיימה ביום ראשון, טענו חברי המג'לס אסדאללה באדאמשי'אן (Asadollah Badamchian), חסין סבחאני-ניא (Hossein Sobhani-Nia) ומחמד דהקאן (Mohammad Dehqan), כי מינוי השליחים יוצר כפילויות מיותרות במדיניות החוץ ומנוגד להמלצת המנהיג (מהר, 5 ספטמבר).

המרכז למחקרים של המג'לס פרסם אף הוא הודעה מיוחדת בה נטען, כי מינוי השליחים מנוגד לסעיף 127 בחוקה, כיוון שהוא מחויב באישור הממשלה ובעדכון המג'לס, שאמור לבחון את ההחלטה. עוד טען המרכז, כי ניתן אומנם למנות שליחים מיוחדים, שיטפלו בסוגיות ספציפיות, אך אין זה ראוי למנות שליחים, שיהיו בעלי אחריות כוללת על זירות גיאוגרפיות הנמצאות באחריות משרד החוץ. המרכז גם מתח ביקורת על מועמדי הנשיא לתפקידי שליחיו המיוחדים בטענה, שהם אינם בעלי כישורים אישיים ומקצועיים ראויים (פארס, 5 ספטמבר).

גם התקשורת האיראנית מתחה בימים האחרונים ביקורת חריפה על החלטת הנשיא. האתר פרדא, המזוהה עם הזרם השמרני הפרגמטי, טען, כי כוונת הנשיא מנוגדת להמלצת המנהיג, שהדגיש בדבריו, כי משרד החוץ הוא האחראי לתכנון מדיניות החוץ ולקשרים עם מדינות אחרות. על אף המלצת המנהיג, לא זו בלבד שהנשיא לא חזר בו מהחלטתו אלא שבימים האחרונים אף דווח על כוונתו למנות שליחים מיוחדים גם לענייני אפריקה ודרום-אמריקה, שיפעלו מחוץ למסגרת משרד החוץ. דעת הקהל האיראנית, נכתב באתר, מצפה מהממשלה לפעול בהתאם להמלצותיו של המנהיג העליון (פרדא, 6 ספטמבר).

היומון הרפורמיסטי מרדם סאלארי מתח אף הוא ביקורת על ההחלטה בטענה, שהיא מנוגדת להמלצת המנהיג. היומון הזכיר, כי גם לאחר הבחירות לנשיאות בשנה שעברה סירב הנשיא לחזור בו מהחלטתו למנות את רחים משאא'י כסגנו הראשון ונאלץ לבטל את המינוי (ולמנות את משאא'י כראש-לשכתו) רק לאחר שהנחיתו המפורשת של המנהיג בעניין זה פורסמה בפומבי על-ידי סגן יו"ר המג'לס. היומון טען, כי הביקורת על הנשיא גוברת מדי יום גם במחנה השמרני וכי ההתפתחויות בפרשה זו יוכיחו את מידת נאמנותו של הנשיא למנהיג העליון (מרדם סאלארי, 6 ספטמבר).

השתלטות צה"ל על ה"מרמרה" מעכשיו גם במשחק מחשב איראני

בטקס, שנערך השבוע בנוכחות סגן ראש המטות המשולבים של הכוחות המזוינים לענייני תרבות והסברה ומפקד הבסיג' הוצג השבוע בטהראן משחק מחשב חדש בשם: "המתקפה על משט החירות". המשחק עוסק בהשתלטות צה"ל על הספינה "מרמרה" בחדש מאי.

בדבריו במהלך הטקס אמר מפקד הבסיג', מחמד-רזא נקדי (Mohammad Reza Naqdi), כי תכנון המשחק וייצורו על-ידי אנשי הבסיג' נמשכו 26 ימים בלבד. הוא ציין, כי הסייבר מהווה כיום את אחת הדרכים להעברת התרבות לדור הצעיר. עוד אמר נקדי, כי ניצחון המוסלמים בפלסטין קרוב מאוד וכי בתוך 10 עד 15 שנים לכל היותר יעבור "המשטר הציוני" מן העולם.

בנוסף למשחק זה הוצג בטקס גם המשחק: "קן השטן 2". המשחק המהווה המשך למשחק "קן השטן 1" עוסק ב"מזימות הציונים" בהתאם ל"פרוטוקולים של זקני ציון" (סוכנות הידיעות "איראן", www.inn.ir, 2 ספטמבר).

שני המשחקים החדשים מצטרפים לרשימה הולכת וגדלה של משחקי מחשב איראנים, שיוצרו בשנים האחרונות בעידוד "הקרן הלאומית למשחקי מחשב" במשרד ההכוונה האסלאמית. בין המשחקים, שיוצרו בשנים האחרונות, נכללים, בין היתר, משחקים העוסקים במהפכה האסלאמית, במלחמת איראן-עיראק ואף בתוכנית הגרעין האיראנית.

משחקי מחשב איראנים, מתוך אתר "הקרן הלאומית למשחקי מחשב", www.ircg.ir

בתוך כך אמר השבוע איש-הדת חביב דסתאני בניסי (Habib Dastani Banisi) בראיון לסוכנות הידיעות השמרנית "פארס", כי בשנים האחרונות מקדישים "הנוצרים והציונים" תשומת לב מיוחדת לתחום משחקי המחשב, וזאת כחלק מ"המערכה הרכה" שמנהל המערב נגד הצעירים האיראנים על מנת להשפיע על מחשבתם (פארס, 5 ספטמבר).

תמונות השבוע: בכירים איראנים באירועי "יום ירושלים" בטהראן

יו"ר מועצת המומחים והמועצה לקביעת האינטרס של המשטר, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני

נשיא איראן, מחמוד אחמדינ'אד

ראש המטה הכללי של הכוחות המזוינים, חסן פירוזאבאדי

ראש הרשות השופטת, צאדק לאריג'אני

ראש עיריית טהראן, מחמד באקר קאליבאף